

ФІЛОСОФІЯ ТРАНСГУМАНІЗМУ

Васюта Ю.В., курсант 101 навчальної групи НАВС.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки **Сокрут В.М.**

Технічний прогрес і значний прорив в еволюції комп'ютерної техніки створили певні передумови до того, що звичне буття і природа людини і суспільства може незворотно змінитися. У будь-якому випадку незабаром розроблені нові надпотужні технології кардинально змінять життя людства і навіть саму людину. Уже нині межі, що розділяють природне і штучне, стають все менш виразними. Постає питання: створить трансгуманізм всі передумови для безсмертя, вічного щастя і необмежених можливостей чи призведе до ще більшого розшарування суспільства і соціальних верств, аналіз якого і зумовило вибір теми дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати історію появи та сучасний стан розвитку ідей філософії трансгуманізму.

Завдання дослідження:

- розкрити історію становлення трансгуманізму;
- проаналізувати основні ідеї та завдання трансгуманізму;
- розглянути сучасний стан поширення концепцій трансгуманізму в Україні та світі.

Проблему осмислення чинників трансформації людського буття містять релігійні тексти і практики езотеричних шкіл магії та алхімії тощо. Період Середньовіччя вніс якісні зміни в духовне пізнання людини (прагнення людини до кращого, божественного, світу). Наукові досягнення епохи

Відродження й емпіричні дослідження Нового часу запропонували нову концепцію світобачення – раціональний гуманізм. У ХІХ – на початку ХХ ст. особливу роль у розвитку ідей трансгуманізму відіграли представники філософії російського космізму – М. Федоров, П. Флоренський, К.Ціолковський, О. Чижевський та ін. Вони вважали, що розвиток наукової думки є таким же неминучим процесом, який виник у ході еволюції живої речовини, як і людський розум, що містить в собі потенцію безмежного розвитку. Поняття «трансгуманізм» в сучасному вигляді сформував ФерейдунЕсфендіарі в 1966 р., де воно було скороченням від *transitoryhuman*, тобто «перехідна людина». Такою людиною уявлялася та, що, живучи в нинішній час, намагається прокласти дорогу до нового, постлюдського стану.

Трансгуманізм - міжнародний інтелектуальний та культурний рух на підтримку використання науки і технологій для вдосконалення людських розумових та фізичних можливостей. Головна мета - нескінченне вдосконалення людини, засноване на новітніх відкриттях науково-технічного прогресу. Завдання: всіляко підтримувати технічний прогрес; вивчати досягнення науки і техніки, вчасно передбачати й усувати небезпеки і моральні проблеми, які можуть супроводжувати впровадження цих досягнень; розширювати свободу кожної окремо взятої людини, використовуючи науково-технічні досягнення; віддалити, а в ідеалі — скасувати старіння і смерть людини, дати їй право самій вирішувати, коли вмирати і чи вмирати взагалі.

Трансгуманізм розвивається за кількома напрямками. Так, автори сучасної геронтології (В.М.Анісімов, М.В Соловйов) вважають, що нано - та біотехнології дозволять людям жити необмежено довго, що означає настання ери практичного

безсмертя людини. На нашу думку, складно уявити завдання, більш гідне, ніж боротьба зі старінням і смертю. Вважаємо, що не намагатися боротися з ними протиприродно. У всякому разі, зараз, коли для такої боротьби з'являються серйозні наукові засоби. Але велике занепокоєння викликає можливе погіршення проблеми перенаселення нашої планети та катастрофічне зменшення простору для життєдіяльності людини. На нашу думку, завдяки науково-технічному прогресу освоєння світового океану та колонізація найближчих планет може нівелювати саму її причину – брак ресурсів та вільного простору.

Як стверджують О.В.Турчин, А.Тьюрінг, ЕЮджовські, за допомогою нових технологій, зокрема – технології штучного інтелекту люди кардинально посилять свої інтелектуальні й фізичні можливості. Дослідники прогнозують, що прийде час, коли люди і штучний інтелект будуть об'єднуватися в єдині системи. Все це призведе до стирання межі між людським розумом і штучним інтелектом, і у якийсь момент залишаться просто «розумні істоти». Ми вважаємо, у зв'язку з цим однією з найважливіших проблем є питання, як «постлюди» будуть відноситися до звичайних, не модернізованих людей. Коли «постлюди» стануть значно сильнішими, ніж інші, ймовірно, що відносини зміняться від рівності до інших варіантів, не зовсім прийнятних для сучасної людини.

На думку Дж.Уотсона, І.Лядського, М.Кайку молекулярна нанотехнологія зробить можливим створення достатку ресурсів для кожної людини. Але тоді, вважаю, одним з найважливіших питань стосовно трансгуманістичного світу є проблема того, наскільки новітні технології будуть досяжними звичайним людям, чи стануть тільки пріоритетом для заможних та впливових? Крім того, сучасні технології можуть породити нові смертельні віруси, або сприяти появі безпринципних

надлюдей, що будуть чинити свавілля та залишатися безкарними і т.п.

Зауваження. Критика трансгуманізму має дві основні форми (вони часто доповнюють одна одну): «Практичну» — заперечення щодо досяжності цілей трансгуманізму; «Етичну» — заперечення щодо цілей та ідей трансгуманізму, моральних принципів і світогляду тих, хто підтримує трансгуманізм або є трансгуманістом як таким. Критики часто бачать в цілях трансгуманістів загрозу загальнолюдським цінностям, державним соціальним програмам і поширенню громадянських прав і свобод.

Висновки. Таким чином, моделі майбутнього трансгуманістичного суспільства можуть не вміщуватися в рамки світосприйняття сучасної людини, але в незалежності від ставлення до цієї проблеми різних громадян, факт вірогідності настання нової реальності не можна заперечити. Разом з тим важливо усвідомлювати, що, якщо людство не зможе приборкати енергію надтехнологічного вибуху, то під загрозою опиниться не лише розвиток цивілізації, але навіть саме існування людства. Тому найважливішим завданням прибічників та розробників трансгуманізму, ми вважаємо, є також створення умов, за яких розвиток надтехнологій буде керованим, а їх досягнення будуть використовуватися тільки для блага кожної людини і людства в цілому.